

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Laugavegi 166
150 Reykjavík

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík 15. mars 2016
UST201602-297/B.S.
10.05.08

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - Brúarvirkjun í Tungufljóti. Umsögn

Vísað er til bréfs Skipulagsstofnunar dags. 24. febrúar sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um mat á umhverfisáhrifum ofangreindrar framkvæmdar.

Umhverfisstofnun telur að við mat á umhverfisáhrifum umræddrar framkvæmdar hafi ekki verið „leitað leiða til að milda fyrirsjáanleg áhrif“ eins og segir í markmiðum laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.br.

Umhverfisstofnun vill vekja athygli á því að í frummatsskýrslu er vitnað í 57. gr laga nr. 60/2013. Hér á að vera 61. gr. sömu laga.

Umhverfisstofnun bendir á að skv. 61. gr., 1. mgr laga nr. 60/2013 nýtur votlendi sem eru 20.000 m² eða stærri sérstakrar verndar, sem og birkiskógar. Fram kemur í frummatsskýrslu að um 7 ha gróðurlendis sem nýtur verndar verði raskað.

Í 3. mgr. 61. gr. laga nr. 60/2013 kemur fram að forðast beri að raska fyrrnefndum vistkerfum nema brýna nauðsyn beri til. Í frummatsskýrslu er brýn nauðsyn skilgreind sem ríkir almannahagsmunir. Umhverfisstofnun telur að styrkrari staða HS Orku á raforkumarkaðinum teljist vart almannahagsmunir.

Umhverfisstofnun telur að eina raunhæfa leiðin til að forðast röskun á austurbakka árinna sé að skoða fyrir alvöru að reisa mannvirkin á vesturbakkanum. Þar yrði farið í gegnum ræktaðan skóg og framræst land í stað þessa að fara um óraskað votlendi. Umhverfisstofnun vill ítreka að skóglendi býður upp á marga möguleika til að fela mannvirki eða milda ásýnd þeirra. Reynslan sýnir að vatnsaflsvirkjanir geta átt mjög langan líftíma þannig að lagnaleið um skóglendi gæti tekið stakkaskiptum á nokkrum árum. Umhverfisstofnun vill benda á að umrætt framkvæmdasvæði er við eina af fjölsóttustu ferðamannaleiðum á Íslandi. Að vísu er umgengni í næsta nágrenni fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis ekki eins og best verður á kosið en slíkt er ekki ástæða til að draga úr metnaði við mannvirkjagerð í tengslum við Brúarvirkjun, sérstaklega þegar kemur að hönnun mannvirkja sem standa munu næst vegi.

Umhverfisstofnun telur miður að við mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar hafi ekki verið gengið lengra en raun ber vitni til að milda áhrif framkvæmdarinnar með raunhæfum aðgerðum.

Helstu áhrif framkvæmdarinnar verða talsverð neikvæð áhrif á farveg Tungufljóts neðan stíflu bæði vegna minna rennslis og ekki síður vegna efnistöku. Áhrif á vistkerfi sem njóta verndar verða talsverð

neikvæð og varanleg. Með vönduðum frágangi mætti milda sjónræn áhrif framkvæmdarinnar með uppgræðslu raskaðra svæða. Einnig væri unnt með vandaðri hönnun mannvirkja og góðri staðsetningu að draga úr neikvæðum sjónrænum áhrifum framkvæmdarinnar. Ekki síst vegna nálægðar svæðisins við fjölsóttu ferðamannastaði.

Með tilkomu virkjunarinnar skerðist rennsli á tæplega 3 km af árfarvegum. Í skýrslu Veidimálastofnunar kemur fram að búsvæði eru metin frekar rýr og því áhrifin ekki talin umtalsverð. Umhverfisstofnun bendir á að fyrirhugað framkvæmdasvæði er tiltölulega lítið og talsvert um mannvirki í næsta nágrenni. Framkvæmdin mun hafa verulega neikvæð og að öllum líkindum óafturkræf áhrif á verndað vistkerfi. Framkvæmdin mun hafa töluvert neikvæð áhrif í för með sér, en mögulegt er að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar sbr. ábendingar að framan. Umhverfisstofnun telur því með tilliti til framangreinds ekki líklegt að umrædd framkvæmd muni hafa umtalsverð umhverfisáhrif í för með sér.

Virðingarfyllst

Björn Stefánsson
Sérfræðingur

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir
Teymisstjóri